

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2020/751
KARAR NO : 2021/53
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan devrik nedeniyle ADL YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : C.Y.
Vekili : Av. A.D.
Davalı : Gaziantep Valiliği
Vekili : Av. M.M.B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Gaziantep Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandığından bahisle, davacı adına 11/08/2020 tarih ve MA-59608377 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca 1.228 TL idari para cezası verilmiş, aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezası ile sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYU MAZLIK ALI KANBA VURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Gaziantep 2. Sulh Ceza Hâkimliği 16/09/2020 tarihli ve D. No.2020/4367 sayılı kararı ile; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na göre idari para cezalarına karşı Sulh Ceza Hâkimliklerine başvuruda bulunulabileceği, idari para cezasıyla birlikte, aynı kabahat nedeniyle idari yargıda incelenebilecek idari tedbir mahiyetinde bir yaptırıma da karar verilmişse bu kez incelemenin idari yargı mercilerinde görüleceğinin düzenlenmiş olduğu, somut olayda başvuruya konu edilen sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılan itiraz hususunda karar vermekle görevli yargı merciinin idari yargı yeri olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar verilmiş, davacı vekilince yapılan itiraz Gaziantep 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin 21/09/2020 tarihli ve D. No.2020/5496 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Gaziantep 2. dare Mahkemesi 19/11/2020 tarihli ve E.2020/833 sayılı kararı ile; Uyu mazlık Mahkemesinin konu ile ilgili emsal bir kararı gösterilerek, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanunla de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı Kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, sürücü belgesinin geçici olarak alınması ve bu i lemle birlikte tesis edilen idari para cezası verilmesi i lemine kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanununun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u açıklanarak, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin be inci fıkrası öyledir:

“Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandı ı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç olu tursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dı ındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan ki iye, son ihlalin gerçekleşti i tarihten itibaren geriye do ru be yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde be er yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmı olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde ba lar.”

7. 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle, maddeye;

“Sürücü belgelerinin geçici geri alma i lemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.” denilmek suretiyle on ikinci fıkra eklenmi tir.

8. Anılan Kanun'un, *“Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ili kin yetkisi”* ba lı ı altında düzenlenen 6. maddesi öyledir:

“Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında kar ıla tı ı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayi bakımından zorunlu görülen haller dı ında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dı ında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadı ı veya yeterli olmadı ı yerlerde polis; polisin ve trafik te kilatının görev alanı dı ında kalan yerlerde de jandarma, trafik e itimi alımı subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafi i düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.”

9. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı nda trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan de i iklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü tür.

10. 01/06/2005 tarihinde 5326 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesi üzerine Uyu mazlık Mahkemesince, sözü edilen Kanun'un di er kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara kar ı yapılacak itirazlara ili kin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: di er kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayana ı olan kanunun amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen ko ulları ta ıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin olanlarına kar ı 01/06/2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılını na ve bu nedenle do an görev uyu mazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulundu una karar verilmi tir.

11. Daha sonra, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi ise öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

12. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

13. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anlaşılmaktadır.

14. 2918 sayılı Kanun'un Adli Kovu turma ve Cezaların Uygulanması ba lıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil *“Bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri”* ba lı ı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin

geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun'daki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya iş yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacaktır ifade edilmiştir ; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuşken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle yapılan değişiklik ile, maddenin başlığı, “Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki”; ekinde, madde ise şöyledir:

“Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı “100 ceza puanını doldurmak” eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine iş lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

.....”

15. “Saklı tutulan hükümler” başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

“(1) Diğer kanunlarda kabahat karılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İş yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyriüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun şekilde değişiklik yapılmıyana kadar saklıdır.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, **dare**Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in adli

yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

18. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezası ile sürücü belgesi geri alınması kararının iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

19. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat kararıyla öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

21. Somut olayda, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak sürücü belgesi geri alınması da düzenlendiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşılmıştır; 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat kararıyla öngörülen belirli bir süre için, ehliyetin geri alınması,gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyana kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetildiğinde, oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümünde, sürücü belgesi geri alınması kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davanın bir öneminin bulunmadığı, davanın adli yargı yerinde görüleceği açıktır.

22. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi etkileyeceği, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

23. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekecektir; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

24. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

25. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen trafik para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutana mın 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i gibi idari para cezasına kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye de yer verilmedi i anlaşılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, dava konusu idari para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutana na kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Gaziantep 2. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Gaziantep 2. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 16/09/2020 tarihli ve D. .No.2020/4367 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Gaziantep 2. dare Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Gaziantep 2. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 16/09/2020 tarihli ve D. .No. 2020/4367 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bırol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR I OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyu mazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde de erlendirildi inde, bir idari i lem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerden do an uyu mazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii oldu u tartışılmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan "*idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde, idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptal talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görülece i*" düzenlemesi uyarınca da dava konusu i lemlerden do an uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum.

01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN